

Lovforslaget er ulogisk, naar man — deri har den ærede Ordfører fuldstændig Ret — tager de Behæftelser, de Realbyrder, som hvile paa den indkøbte Tiende, med og afløser dem og giver en Erstatning af $\frac{7}{25}$, men man derimod ikke giver dem, som fuldstændig have afbetalt deres Tiender, nogen Erstatning. Man sætter jo en mærkelig Præmie paa dem, som have været efterladende, eller som af en eller anden Grund ikke have afbetalt deres Tiender; man sætter en mærkelig Præmie paa store Landejendomsbesiddere her paa Sjælland, som ikke have afløst deres Tiender, og sætter en mærkelig Straf paa en stor Mængde jydsk Bønder, som have afløst deres Tiender. Det forekommer mig, at som Lovforslaget her foreligger, er det fuldstændig meningsløst paa dette Punkt. — Men saa er der det tredje Punkt, det store Hovedpunkt, som jeg ønsker undergivet en meget alvorlig Udvalgsbehandling. Det er Punktet om Erstatningens Størrelse. Der er jo ingen af dette Tings Medlemmer i Tvivl om det Standpunkt, hvorpaa vi fra vor Side staa. Vi finde, at det 25-dobbelte er en ganske ublu Erstatning i Strid med den virkelige Værdi, som Tienden har. Af de statistiske Oplysninger, som ledsage Landbrugsministerens Lovforslag, fremgaar det, at Tienden gennemgaaende er solgt for det 16, 17, 18, 19-dobbelte, vistnok gennemgaaende for det 18-dobbelte. Men her er Tale om det 25-dobbelte. Og det er en Erstatning, som vi alle skulle være med til at betale. Denne Lov, som kommer en 40,000 Landejendomsbesiddere til gode, vil komme til at koste Statskassen over $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. aarlig i lange Tider, og dem skulle alle vi andre, som ikke ere Tiendeydere, være med til at betale ud af Skatter, ud af Afgifter, som ere langt uretfærdigere end den Tiende, hvis Uretfærdighed den ærede Ordfører talte om. Thi det er jo saaledes, at vi ere med til at betale 45 Mill. Kr. aarlig ind i Statskassen gennem indirekte Skatter, der netop med størst Tyngde hvile paa de bredeste Lag af Befolkningen. Dette Punkt, haaber jeg, maa blive Genstand for en meget grundig og alvorlig Udvalgsbehandling.

Jeg skal derfor ved denne Lejlighed nøjes med disse Bemærkninger, idet jeg haaber paa, at Tiendeloven, naar den gaar ud af Udvalget og endelig vedtages her ved tredje Behandling, maa være bleven en nogenlunde demokratisk Tiendelov i Overensstemmelse med Demokratiets

tidligere Principper, først og fremmest i Overensstemmelse med det Princip, som den nuværende højtærede Kultusminister som Folketingsmand for Ringkøbing Amts 1ste Valgkreds i sin Tid gjorde sig til Talsmand for, da han i Efteraaret 1893 forelagde et Tiendelovforslag med en Erstatning af det 18-dobbelte.

Dinesen: Hvad Berettigelsen til det Lovforslag, der her er forelagt, angaar, deler jeg ganske de Betragtninger, som bleve udtalte af det ærede Medlem for Assens (Berntsen), der talte for et Øjeblik siden. Jeg har den samme Opfattelse som han, at det er et berettiget Krav, der er stillet, at Tienden bliver afløst over det hele, og jeg tror ogsaa, det vil være rigtigt, at det bliver gennemført ved en Lov, der gør det til en Tvang at ordne dette Forhold paa en noget lignende Maade som den, der her er foreslaaet. Jeg har, ligesom andre ærede Talere, ogsaa den Opfattelse af Ordførerens Ytringer i Dag, at dette Lovforslag vil blive Genstand for en Udvalgsbehandling, og kan derfor, ligesom andre ærede Talere, indskrænke mig til nogle ganske faa Bemærkninger.

Den første Bemærkning skal være rettet mod dem, der have villet skildre det, som om der ved det forelagte Lovforslag ogsaa ydes Tiendeejerne en stor Fordel. Beviset for, at dette ikke er rigtigt, at en Opfattelse i denne Retning ikke er rigtig, er ført af Præsterne i det Andragende, der er omdelt blandt os, og som gaar ud paa at fremstille Sagen saaledes, at Præsterne blive brøstholdne ved den Ordning, som der her foreslaas i Lovforslaget. Hvorvidt dette er berettiget fra Præsterens Side, skal jeg ikke ytre mig om, ikke det allermindste, men jeg nævner det kun, fordi det synes tilstrækkeligt at godtgøre, at Tiendeejerne i hvert Fald ikke ville faa nogen Fordel ved denne Lovs Gennemførelse.

Naar nu ærede Medlemmer have talt om de smaa Tiender, de saakaldte Smaaredselstiender, og mene, at det er for meget at kræve dem afløste med det 25-dobbelte Beløb, saa kunde der dertil siges, at naar disse Tiender i mange Tilfælde ere blevne saa smaa, som Tilfældet er, er det jo en Følge af den Udvikling, der er foregaaet her i Landet, hvor Ejendommene i stigende Grad have været Genstand for Udstykning, og de Byrder, der have hvilet paa dem, have været Genstand for en tilsvarende Udstykning, og saaledes ogsaa Tienden. Derved have Tiendemodtagerne